

Bixinta kharashka taageerada – Daryeelka Guriga Lagu Bixiyo

U gudbin

Waxaad naftaada ugu gudbin kartaa Daryeelka Bulshada ee Dadka Waaweyn qiimeynta baahiyaha daryeelka ama waxaa lagu gudbin karaa qof kale sida qoyskaaga.

Qiimaynta Baahida Daryeelka iyo Qorshaynta Daryeelka

Waxaan qiimeyn doonaa daryeelka aad u baahan tahay iyo halka ay suurtagal tahay taageerada adiga iyo qoyskaaga iyo daryeelayaasha si ay kuu caawiyaan. Xaaladaha qaarkood waxaa laga yaabaa inaan kuu habeyno adeegyo.

Qiimaynta Maaliyadda

Haddii aad haysato lacag ka badan inta ay dawladdu dejisay, ma awoodno inaan inaan caawinno Kharash-bixinta. Haddii hantidaadu ka hooseyso heerka, waan kula soo xiriiri doonaa si aan u xisaabino inta mucaawino ee ay kuu xaq-siinayaan Golaha Magaalada ee Bristol.

Hordhac

Macluumaadkan waxaa loogu talagalay dadka lagu qiimeeyay inay qabaan baahiyo daryeel oo ku jira guriga daryeelka ee diiwaangashan. Haddii aadan laftaadu buuxin karin kharashka meelaynta oo dhan adeegahaaga bulshada ayaa kaa caawin doona inaad hesho meelayn aqbalaysa Qiimaha Bristol (tani waa qadarka ugu badan ee ay dawlada hoose ku bixinayso kharashka daryeelka).

Waxaan dhamaystiri doonaa qiimaynta maaliyadeed si aan u xisaabino waxa ay tahay inaad ku bixiso lacagtan. Qadarka aad bixiso si toos ah ayay noogu soo dhacdaa si ay nooga caawiso maalgelinta taageerada iyo adeegyada Daryeelka Bulshada ee Dadka waaweyn.

Haddii aad dooratid guri ku dalacaayo lacag ka badan tan dalacaada Bristol ah, farqiga u dhexeeya wuxuu u baahan doonaa in uu bixiyo qolo 3-xaad - qofkani inta badan waa xubin qoyska ka mid ah oo gala heshiiska bixinta lacagta dheeraadka ah.

Maxaa dhacaya inta lagu jiro qiimeynta maaliyadeed?

Kadib qiimaynta baahiyahaaga daryeelka, waxaa lagu waydiin doonaa inaad ku soo gudbiso macluumaadkaaga maaliyadeed iyada oo loo marayo Qalabka Onlaynka ee Qiimeeya Maaliyadda ama haddii aadan awoodin inaad tan gasho, foomka boostada. Waxaan ku weydiin doonaa faahfaahinta raasamaalka, kaydka, iyo dakhliga aad haysato. Fadlan hubi inaad bixisay dhammaan macluumaadka la codsaday. Waxaan sidoo kale eegi doonaa dakhligaaga waxaana ku siin doonaa caawimo iyo taageero haddii aad awoodid inaad dalbato wax faa'iidooyin dheeraad ah. Waxaan sidoo kale awood u yeelan doonaa inaan kuu sheegno haddii qaar ka mid ah dheefahaaga ay joogsan doonaan.

Waxaad heli doontaa faahfaahinta qiimaynta maaliyadeed oo qoraal ah taasoo kuu sharxi doonta inta aad u baahan tahay inaad bixiso.

Waxaa na saaran waajibaad ah inaan ilaalino hantida dadweynaha ee aan maamulno, waxaana laga yaabaa inaan u isticmaalno macluumaadka aad bixiso ka hortagga iyo ogaanshaha khiyaanada. Waxa kale oo laga yaabaa inaan macluumaadkan la wadaagno hay'adaha kale ee mas'uulka ka ah xisaabinta ama maamulka hantida dadweynaha ujeedooyinkan.

Qalabka Onlaynka ee Lagu Qiimeeyo Maaliyadda

Waxaan haynaa **Qalabka Onlaynka ee Lagu Qiimeeyo Maaliyadda** oo aad gelin karto dhammaan macluumaadkaaga maaliyadeed. Waxay ku siin doontaa fikrad ah waxa ku biirintaadu noqon karto, haddii aad tan noo soo gudbisno mid ka mid ah saraakiishayada ayaa markaa dhamaystiri doona qiimayn maaliyadeed oo horudhac ah oo xaqiijinaysa natiijada. Macluumaad kasta oo aad geliso waa kuwo qarsoodi ahaada. Waxa laga heli karaa iyadoo ay la socoto qoraallada hagidda barta:

<https://www.bristol.gov.uk/residents/social-care-and-health/adults-and-older-people/money-and-legal-matters-for-social-care/how-to-calculate-wax-ku-biirintaada-ee-ku-wajahan-kharashyada-daryeelkaaga>

Haddii kale, waxaad si toos ah u aadi kartaa **Qalab Onlaynka ee Lagu Sameeyo Qiimaynta Maaliyadda** [Xisaabi wax ku darsigaaga \(mycostofcare.com\)](http://mycostofcare.com)

Raasamaal iyo kayd

Rasumaalka	Waxa aad bixin doonto
In ka badan £23,250	Xaq uma yeelan doontid wax taageero maaliyadeed ah oo naga yimaada waxaana lagu kala saari doonaa inaad ka sarreyso heerka caadiga ah sidaas darteedna aad tahay qof is-maalgalia. Is-maalgeliyayaasha waxaa laga filayaa inay sameeyaan is-qabanqaabin si ay u daboolaan baahidooda daryeelka lagu bixiyo guriga ay degan yihiin.
Inta u dhaxaysa £14,250 iyo £23,250	Waxaad u qalantaa xoogaa taageero maaliyadeed oo gollaha kaaga imaada, waxaadna bixin doontaa qayb ka mid ah dakhligaaga - sida hawlgabka - iyo 'dakhliga canshuurta' ee ku salaysan raasamaalkaaga. 'Dakhligan canshuurta ahi' waxa lagu shaqeeyaa iyadoo loo malaynayo inaad haysato £1 dheeraad ah oo dakhli ah todobaadkii £250 (ama qayb ka mid ah) oo aad haysato inta u dhaxaysa £14,250 iyo £23,250 raasamaal.
In ka yar £14,250	Waxaan ku siin doonaa taageero dhaqaale waxaadna wax ku darsan doontaa iyadoo lagu salaynayo dakhligaaga ee ma kaydsanayso.

Ma inaan iibiyaa gurigayga?

Gurigaaga ugu weyn **laguma** tixgalin doono inta lamaanahaaga ama saygaaga/xaaskaaga uu ku sii nool yahay halkaas. Haddii aad leedahay guri dheeraad ah tusaale, guri kiro ah ama guri fasax ah, tan waxaa loo tixgelin doonaa hanti ahaan.

Haddii qofna aanu ku noolayn gurigaaga waxa laga yaabaa in la dafiro ilaa 12 toddobaad laga bilaabo taariikhda aad gashay guriga daryeelka laga bilaabo toddobaadka 13-aad waxa lagu dari doonaa raasamaal ahaan.

Waxaa laga yaabaa inaad haysato ikhtiyaarka ah inaad gasho Heshiis Lacag-bixineed oo Dib loo dhigay taasoo ka dhigan inaan guriga loo baahnayn in la iibiyo ilaa taariikh dambe. Fadlan wax badan oo arrintan ku saabsan ka arag bogga ugu dambeeya ee xaashidan.

Maxaa dhacaya haddii aan bixiyo qayb ka mid ah lacagtayda?

Haddii qof si ula kac ah u bixiyo qaar ka mid ah kaydhooda, dakhligooda ama hantidooda si aan lacagta loogu darin qiimeyntooda maaliyadeed, tan waxaa loo yaqaan 'hantida oo laga qaaday'. Tusaalooyinka qaar ayaa ah:

- haddii aad qof kale lacag siiso (tusaale ahaan hadyad ahaan)
- haddii aad ku wareejiso warqadaha lahaanshaha hantida qof kale

Haddi koonsilku u maleeyo inaad si ula kac ah u dhimay hantidaada si aad iskaga ilaaliso inaad bixiso kharashka daryeelka, waxa lagu qiimayn karaa sidii inaad wali haysato lacagtii ama hantida aad bixisay.

Maxaa dhacaya haddii aanan rabin Qiimaynta Maaliyadda ama inaan bixiyo macluumaadkayga maaliyadeed oo dhamaystiran?

Haddii aad go'aansato inaad qiimayn maaliyadeed ku samayn ama aadan shaacin macluumaadkaaga maaliyadeed oo dhamaystiran waxaa lagu qiimayn **doonaa** inaad awoodid inaad iska bixiso kharashka buuxa ee daryeelkaaga iyo taageeradaada. Tani waa sababta oo ah waxaad naga codsanaysaa inaan ku siino taageero dhaqaale. Markaa, haddii aadan na soo ogeysiin dhaqaalahaaga, ma xisaabin karno qaddarka aan ku siino taageero maaliyadeed ahaan.

Maxaa dhacaya haddii duruufahaygu is beddeleen?

Haddii duruufahaaga dhaqaale ay isbedelaan wakhti kasta, waa inaad noo sheegtaa isla markiiba.

Waad awoodaa la inaad la xidhiidho kooxda qiimaynta maaliyadda - fadlan hoos ka eeg faahfaahinta xidhiidhka. Ha dib u dhigin inaad noo sheegto isbeddellada. Haddii aad sameyso, waxaa laga yaabaa inaad bixiso kharashyada dib loo dhigay haddii lagu qiimeeyo

Waa **inaan** bixiyaa wax badan oo ku saabsan kharashka buuxa ee daryeelkaaga iyo taageeradaada.

Maxaa dhacaya haddii aanan ku raacsanayn bixinta qaddarka la i sheegay inaan bixiyo?

Haddii aadan ku raacsanayn xisaabinta wax ku biirinta ama aad rabto faahfaahin dheeraad ah oo ku saabsan sida loo shaqeeyay, waxaad u baahan doontaa inaad la xidhiidho kooxdayada qiimaynta maaliyadeed. Waxaan isku dayi doonaa inaan dhibaatada ku xallino si aan rasmi ahayn laakiin haddii aanan awoodin markaas waxaan kuu sharixi doonaa nidaamkayaga racfaanka.

Iimaylka: ccfstriagetteam@bristol.gov.uk Taleefanka: 0117 903 7706

Goorma ayaa la igu soo dalacayaa?

Waxaa lagugu soo dalacayaa laga bilaabo taariikhda aad u soo guurto guriga daryeelka.

Sideen u bixiyaa wax ku darsiga?

Haddii aad tahay degane rasmi ah mar aanu kuu sheegnay wax ku darsigaaga, waxaanu ku waydiin doonaa inaad si toos ah u bixiso guriga daryeelka. Tan waxaa ku jira wixii deyn ah. Xaalado gaar ah oo keliya ayaanu ku waydiinaynaa inaad ku bixiso Golaha Magaalada Bristol haddii meelayntaadu tahay

mid joogto ah

Haddii aan isbitaal galo, weli miyaan bixinayaa?

Haa - ilaa la go'aansado in gurigu aanu dabooli karin baahidaada mooyaaane si aanad ugu noqon karin halkaas, oo meelayn kugu haboon ayaa lagu helay.

Ka warran haddaan bixin wax ku darsigeyga?

Bixin la'aanta qaansheegyada ama tabarucaada shakhsi ahaaneed waxay keeni kartaa meelayntaada in khatar la geliyo. Waxaan fahamsanahay in dadka qaarkiis ay dhibaato kala kulmi karaan bixinta wax ku darsigooda. Haddii ay taasi kugu dhacdo, waxaanu isku dayi doonaa inaanu kula shaqayno si aanu xal u helno – fayooobi-qabidaadu waa mudnaantayada.

Doorashada guri daryeel oo aad u qaalisan - 'lacag kor ugu daritaanada' qolo seddexaad

Waxaan kaa caawin doonaa inaad hesho guri daryeel oo aqbala sicirka Bristol (tani waa qadarka ugu badan ee dawlada hoose ay ku bixin doonto kharashka daryeelka). Haddii aad doorato door ka qaalisan, waxa loo baahan doonaa in la sameeyo habayn ku saabsan sida loo bixinayo faraqa u dhexeeya.

Tan waxaa loo yaqaanaa kharash dheeraad ah ama 'lacag kor ugu daritaanada' iyo mararka qaarkood wax-ku-darka 'dhinaca saddexaad'. Waa faraqa u dhexeeya Sicirka/Qiimaha Bristol iyo qiimaha guriga daryeelka.

Waxaan kuu diyaarin doonaa inaad ku noolaato guriga daryeelka, haddii qof saddexaad, ama naftaada xaalad gaar ah, aad rabto oo aad awoodid inaad buuxiso kharashka dheeraadka ah. Waxaan ula dhaqmeynaa bixinta 'kor u kaca' sida qayb ka mid ah dakhligaaga, sidaas darteedna waxaan ku darnaa, oo diiwaan-gelinaa qaddarka, qiimeynta maaliyadeed ee tabarucaada.

Waxaad iska bixin kartaa lacag-bixintaada 'kor u qaadista' kaliya xaaladaha soo socda: -

- Meesha aad ku xiran tahay 12-usbuuc guri la'aan
- Halka aad horay noogula jirtay Heshiis Lacag-bixineed oo Dib loo dhigay. Haddii ay xaaladdu sidan tahay, waa in qodobbada heshiisku ka tarjumayaan habkan.
- Halka aad ka helayso hoy lagugu siiyay qaybta 117 ee daryeelka caafimaadka dhimirka ka dib

Heshiisyada Lacag-bixinta Dib loo dhigay (DPA)

Waxaa laga yaabaa inaad u isticmaasho qiimaha gurigaaga si aad u bixiso kharashka gurigaaga daryeelka, adigoo iibin. Waxaan ku caawin karnaa inaan bixino biilasha gurigaaga daryeelka oo aad dib noogu soo celiso lacagta haddii aad go'aansato inaad iibiso gurigaaga mar dambe, ama dhimashadaada ka dib.

Heshiiska lacag bixinta dib loo dhigay waa hal dariiqo oo kaliya oo lagu bixiyo daryeelka. Waa inaad heshaa talo maaliyadeed oo madax-banaan si aad wax badan uga ogaato fursadahaaga.

Waxaa laga yaabaa inaad hesho heshiis lacag-bixineed oo dib loo dhigay haddii:

- Aad leedahay guri
- aad ku nooshahay guri daryeel ama aad u guurayso mid dhawaan
- aad haysato wax ka yar £23,250 lacag kaydin iyo maalgalin, oo aan ku jirin gurigaaga.

Inta aad dib u dhigi karto waxay ku xidhan tahay inta uu le'eg yahay qiimaha gurigaaga, markaa

waxaanu diyaarin doonaa inaanu qiimayno. Waxaad sidoo kale codsan kartaa qiimeyn madax-bannaan.

Waxa jira ujjro habayn ah iyo kharash maamuleedka sanadlaha ah ee Heshiisyada Lacag bixinta Dib loo dhigay, wixii macluumaad ah ee ku saabsan khidmadaha hadda jira fadlan nala soo xidhiidh.

Dulsaarka isku dhafan waxa uu khuseeyaa Heshiiska Lacag-bixinta Dib loo dhigay, Golaha Magaalada Bristol waxa uu dabaqaa dulsaarka sida ay dawladdu u dejisay.

Ka dib markii aanu xaqiijinay u-qalmitaankaaga taageerada maaliyadeed, waxaanu waydiisan doonaa mid ka mid ah saraakiishayada Maaliyadda inuu kula hadlo. Haddii aad xiisaynayso heshiis lacag-bixineed oo dib loo dhigay, ka dib kala hadal sidii aad u codsan lahayd sarkaalka.

Caadiyan waxay qaadataa in ka yar 6 bilood in la sameeyo heshiis lacag-bixineed oo dib loo dhigay. Waxay qaadan kartaa waqti dheer haddii aad u baahan tahay:

- qareen ama ku-xigeenka Maxkamadda Ilaalinta si uu kuugu matalo magacaaga
- si aad uga diiwaan geliso hantidaada Diiwaanka Dhulka
- ogolaanshaha sharciga ah ee mulkiilayaasha heshiiska lacag bixinta dib loo dhigay

Si aad u hesho macluumaad dheeraad ah oo ku saabsan Heshiisyada Lacag-bixinta Dib loo dhigay fadlan booqo: <https://www.bristol.gov.uk/social-care-health/deferred-payment-agreements>

Haddii aad rabto inaad aragto nooca dhameystiran ee Buug-yarahayaga Dallacaadda fadlan nagala soo xidhiidh:

Iimaylka: ccfstriageteam@bristol.gov.uk Taleefanka: 0117 903 7706

Waxaad ka heli kartaa taageerada iyo macluumaadka kale ee ku saabsan kharash dalaci-taanada ee Daryeelka Bulshada ee Dadka Waaweyn barta:

<https://socialcaretalk.org/Paying-for-social-care-older-people/overview>